

Strona 1 z 6	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY	Załącznik nr 1 do Zarządzenia RP CM 0130-3/2012 z dn.10.01.2012
Wydanie: 1		 UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM
Numer:.....		Data obowiązywania:

SPIS TREŚCI

1.Cel procedury	strona 2
2.Przedmiot procedury	strona 2
3.Zakres stosowania	strona 2
4.Dokumenty bazowe	strona 2
5.Definicje	strona 2
6.Odpowiedzialność i uprawnienia	strona 3
7.Sposób postępowania po ekspozycji	strona 5
8.Załączniki	strona 6
9.Rozdzielnik	strona 6

		Data	Nazwisko	Podpis
Opracował	Inspektorat BHP Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum	02.12.2011	mgr inż. Monika Wierzbicka Józefa Wątopek Piotr Cholewa	
Sprawdził	Koordinator ds. bhp Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum	5.12.2011	mgr inż. Zdzisław Nocuń	
Konsultacja	Komisja ds. BHP Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum	12.12.2011	dr Jarosław Zawiliński	
Zatwierdził	Zastępca Kanclerza Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum		mgr Ewa Pędracka-Kwaskowska	

Strona 2 z 6	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY	Załącznik nr 1 do Zarządzenia RP CM 0130-3/2012 z dn.10.01.2012
Wydanie: 1		 UNIVERSYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM
Numer:.....		Data obowiązywania:

1. Cel procedury

Celem procedury jest wskazanie wytycznych jakie powinny zostać zastosowane w prawidłowej organizacji działań doraźnych, związanych z ekspozycją zawodową na potencjalnie zakaźny materiał biologiczny. Wszystkie działania winny zostać podjęte w celu zapobiegania zakażeniom oraz w celu podjęcia stosownej profilaktyki po ekspozycji.

2. Przedmiot procedury

Przedmiotem procedury jest opis sposobu postępowania po ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny.

3. Zakres stosowania

Postanowienia zawarte w niniejszej procedurze dotyczą:

- a) pracowników UJ CM
- b) studentów UJ CM
- c) uczestników studiów doktoranckich UJ CM.

4. Dokumenty bazowe

- 4.1. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach (Dz. U. Nr 128, poz. 897 z dnia 18.07.2007).
- 4.2. Ustawa o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. Nr 199, poz. 1974 z dnia 30.10.2002).
- 4.3. Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673 z dnia 30.10.2002).
- 4.4. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie trybu uznawania zdarzenia powstałego w okresie ubezpieczenia wypadkowego za wypadek przy pracy, kwalifikacji prawnej zdarzenia, wzoru karty wypadku i terminu jej sporządzenia (Dz. U. Nr 236, poz. 1992 z dnia 19.12.2002).
- 4.5. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń oraz chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2008 r. Nr 234, poz. 1570).
- 4.6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy oraz ochrona zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. z 2005 r., Nr 81, poz. 716, z późn. zm.).

5. Definicje

- 5.1. **Ekspozycja zawodowa** – to narażenie na kontakt z materiałem biologicznie potencjalnie zakaźnym (pracowników, studentów, uczestników studiów doktoranckich) związane z wykonywaniem zawodu, zajęciami praktycznymi, nauką zawodu, wywołujące zakażenia.
- 5.2. **Osoba eksponowana** – pracownik UJ CM, student UJ CM, uczestnik studiów doktoranckich UJ CM, która została narażona w wyniku kontaktu z materiałem biologicznym potencjalnie zakaźnym, w czasie wykonywania obowiązków służbowych i zadań dydaktycznych.
- 5.3. **Materiał biologiczny potencjalnie zakaźny** to:
 - a) krew - najbardziej niebezpieczne źródło zakażenia
 - b) wydaliny i wydzieliny zawierające widoczne domieszki krwi (mocz, kał, ślina, plwocina, wymiociny, wydzielina z nosa, pot, łzy

Strona 3 z 6	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY	Załącznik nr 1 do Zarządzenia RP CM 0130-3/2012 z dn.10.01.2012
Wydanie: 1		 UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM
Numer:.....		Data obowiązywania:

- c) inny potencjalnie infekcyjny materiał (IPIM): płyny: mózgowo-rdzeniowy, opłucnowy, otrzewnowy, osierdziowy, owodniowy, maź stawowa, mleko kobiece, wydzielina pochwowa, nasienie, hodowle tkankowe lub mikrobiologiczne, jakakolwiek oddzielona tkanka lub narząd człowieka żywego lub martwego, pożywki zawierające HBV, HCV, HIV.

5.4. Kontakt z ww. materiałami biologicznymi potencjalnie zakaźnymi może nastąpić przez:

- a) naruszenie ciągłości skóry poprzez zakłucie, zadrapanie, skaleczenie narzędziem zbrudzonym materiałem biologicznym
- b) zetknięcie uszkodzonej wcześniej skóry z materiałem biologicznym przez otwartą, niezabezpieczoną ranę, skaleczenie, pęknięcie, zadrapanie, otarcie naskórka, zmiany zapalne
- c) zachłapanie błon śluzowych materiałem biologicznym – jama ustna, spojówki oczu.

5.5. Ekspozycja nie wymagająca szczególnego postępowania obejmuje:

- a) ekspozycję skóry nieuszkodzonej
- b) ekspozycję wątpliwą, gdy doszło do powierzchownego skaleczenia igłą lub narzędziami uznanymi za nieskażone krwią lub IPIM
- c) ekspozycję wątpliwą, gdy wcześniej nabyte skaleczenie lub rana została skażona płynem ustrojowym innym niż krew lub IPIM, a nie zawierająca śladu krwi.

5.6. Ekspozycja prawdopodobna, wymagająca szczególnego postępowania obejmuje:

- a) śródskórne skaleczenie igłą skażoną krwią lub IPIM
- b) powierzchowną ranę bez widocznego krwawienia, wywołaną przez narzędzie skażone krwią lub IPIM
- c) skażenie krwią wcześniej nabytego skaleczenia
- d) kontakt śluzówek lub spojówek z krwią lub IPIM.

5.7. Ekspozycja ewidentna, wymagająca szczególnego postępowania obejmuje:

- a) uszkodzenie przenikające skórę igłą skażoną krwią lub IPIM
- b) wstrzyknięcie krwi
- c) skaleczenie lub podobną ranę z następstwem krwawienia, wywołane przez narzędzie w sposób widoczny zanieczyszczone krwią lub IPIM
- d) każde bezpośrednie wprowadzenie materiału biologicznego (laboratorium).

5.8. Karta po ekspozycji zawodowej na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny, zwana dalej kartą ekspozycji – informacja o okolicznościach zdarzenia, zawierająca dane osobowe, datę i godzinę, rodzaj ekspozycji.

- a) w przypadku pracowników UJ CM oryginał karty ekspozycji zostaje u pracownika
- b) w przypadku studentów UJ CM oraz uczestników studiów doktoranckich UJ CM karta ekspozycji przekazywana jest do właściwego Dziekanatu.

6. Odpowiedzialność i uprawnienia

6.1. Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum odpowiedzialny jest za:

- a) zapewnienie zasobów niezbędnych do realizacji postanowień niniejszej procedury.

Strona 4 z 6	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY	Załącznik nr 1 do Zarządzenia RP CM 0130-3/2012 z dn.10.01.2012
Wydanie: 1		 UNIVERSYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM
Numer:.....		Data obowiązywania:

- 6.2. Kierownik danej jednostki organizacyjnej np. Katedry, Kliniki, Zakładu lub Pracowni; dotyczy pracowników UJ CM odpowiedzialny jest za:
- przeszkolenie w zakresie zasad postępowania wynikających z procedury
 - potwierdzenie informacji zawartych w karcie ekspozycji
 - wypełnienie karty ekspozycji jeśli osoba ekspozycji nie może sama wypełnić karty
 - skierowanie osoby ekspozycji do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych
 - zawiadomienie i przekazanie kopii karty ekspozycji do Inspektoratu BHP UJ CM
 - przekazanie faktury FV za wykonane badania diagnostyczne w celu rozliczenia do Kwestury UJ CM.
- 6.3. Koordynator ćwiczeń, opiekun zajęć, prowadzący ćwiczenia oraz opiekunowie studenckiej praktyki zawodowej, odpowiedzialny jest za:
- pełnienie stałego nadzoru nad przebiegiem działań doraźnych związanych z zaistniałym zdarzeniem w trakcie zajęć
 - potwierdzenie informacji zawartych w karcie ekspozycji
 - wypełnienie karty ekspozycji jeśli osoba ekspozycji nie może sama wypełnić karty
 - skierowanie osoby ekspozycji do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych
- 6.4. Osoba ekspozycji - pracownik UJ CM w przypadku zaistnienia ekspozycji na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny obowiązana jest do:
- niezwłocznego zgłoszenia zdarzenia bezpośrednio swojemu przełożonemu np. Kierownikowi Katedry, Kliniki, Zakładu lub Pracowni
 - wypełnienia karty ekspozycji, którą potwierdza bezpośredni przełożony pracownika
 - niezwłocznego zgłoszenia się do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych
 - dostarczenia faktury FV za wykonane badania do swojej jednostki zatrudnienia.
- 6.5. Osoba ekspozycji - student UJ CM lub uczestnik studiów doktoranckich UJ CM w przypadku zaistnienia ekspozycji na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny obowiązana jest do:
- niezwłocznego zgłoszenia zdarzenia opiekunowi zajęć, koordynatorowi ćwiczeń lub praktyk w zależności od miejsca, w którym doszło do ekspozycji
 - wypełnienia karty ekspozycji, którą potwierdza opiekun zajęć, koordynator ćwiczeń lub praktyk studenta lub uczestnika studiów doktoranckich
 - niezwłocznego zgłoszenia się do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych
 - zawiadomienie Kierownika Dziekanatu Wydziału i przekazanie oryginału karty ekspozycji do właściwego Dziekanatu
 - dostarczenia faktury FV za wykonane badania diagnostyczne Kierownikowi właściwego Dziekanatu
- 6.6. Kierownik Dziekanatu odpowiedzialny jest za:
- przechowywanie oryginału karty ekspozycji
 - przekazanie kopii karty ekspozycji do Inspektoratu BHP UJ CM
 - przekazanie faktury FV do Kwestury UJ CM, w celu rozliczenia wykonanych badań diagnostycznych.

Strona 5 z 6	PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO EKSPOZYCJI NA POTENCJALNIE ZAKAŻNY MATERIAŁ BIOLOGICZNY	Załącznik nr 1 do Zarządzenia RP CM 0130-3/2012 z dn.10.01.2012
Wydanie: 1		 UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI COLLEGIUM MEDICUM
Numer:.....		Data obowiązywania:

6.7. Inspektorat BHP UJ CM odpowiedzialny jest za:

- a) sporządzenie dokumentacji w postaci karty wypadku studenta UJ CM oraz uczestnika studiów doktoranckich UJ CM w terminie 14 dni od daty otrzymania kompletu dokumentów
- b) sporządzenie dokumentacji powypadkowej pracownika UJ CM zgodnie z obowiązującymi przepisami
- c) prowadzenie rejestru zdarzeń pracowników UJ CM oraz studentów UJ CM i uczestników studiów doktoranckich UJ CM
- d) przechowywanie dokumentacji w jednostce Inspektoratu BHP UJ CM przez okres 10 lat.

7. Sposób postępowania po ekspozycji

7.1. Jeżeli doszło do przekłucia skóry należy umyć dobrze zranioną okolice wodą i mydłem (można użyć środka do dezynfekcji rąk).

7.2. Nie tamować krwawienia i nie wyciskać rany (krwi).

7.3. Jeżeli na skórze znajduje się krew, niezależnie od tego czy skóra jest uprzednio skałeczona (czy są na niej zmiany, otarcia itp.) należy umyć ją dobrze wodą i mydłem.

7.4. Miejsce zranienia zabezpieczyć opatrunkiem jałowym.

7.5. Jeżeli skażone są oczy, należy wypłukać okolice oczu delikatnie, lecz dokładnie wodą lub solą fizjologiczną przy otwartych powiekach.

7.6. Jeżeli krew dostanie się do ust, należy wypluć ją i przepłukać jamę ustną wodą kilkanaście razy.

7.7. Dalsze postępowanie obejmuje:

- a) Osoba eksponowana-pracownik UJ CM, powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie swojemu przełożonemu np. Kierownikowi Katedry, Kliniki, Zakładu, Pracowni
- b) Osoba eksponowana-student UJ CM, uczestnik studiów doktoranckich UJ CM powinna niezwłocznie zgłosić zdarzenie osobie prowadzącej zajęcia ze studentami, koordynatorowi ćwiczeń, opiekunowi praktyk w danym miejscu
- c) Osoba eksponowana wypełnia kartę ekspozycji
- d) Osoba, która przyjęła zgłoszenie o zdarzeniu potwierdza informacje zawarte w karcie ekspozycji zawodowej na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny, jeśli osoba eksponowana nie może sama wypełnić karty, wypełnienie jej należy do obowiązku osoby przyjmującej zgłoszenie
- e) Osobę eksponowaną kieruję się do najbliższego Zakładu Opieki Zdrowotnej w celu uzyskania pomocy i przeprowadzenia badań diagnostycznych
- f) Lekarz po zapoznaniu się z kartą ekspozycji obowiązany jest udzielić porady lekarskiej i zlecić badania serologiczne krwi, a w razie konieczności wdrożyć procedurę diagnostyczną i wystawić receptę na leki antyretrowirusowe.

7.8. Podstawą rozliczenia z Uniwersytetem Jagiellońskim-Collegium Medicum, kosztów związanych z działaniami doraźnymi jest prawidłowo wystawiona faktura FV na Uniwersytet Jagielloński-Collegium Medicum wraz ze wskazaniem wykonanych badań diagnostycznych.

7.9. Koszty postępowania poekspozycyjnego (badań specjalistycznych, szczepień, leków antyretrowirusowych) pokrywa Uczelnia, w szczególności:

- a) w przypadku pracowników UJ CM, z budżetu danej jednostki, w której zatrudniony jest pracownik

